

Dôvodová správa

Dohovor primátorov a starostov je celospoločenská európska iniciatíva združujúca orgány miestnej a regionálnej samosprávy, ktoré sa spoločne zaviazali zlepšiť kvalitu života svojich obyvateľov prispením k cieľom „3x20“ v oblasti energetiky a ochrany klímy Európskeho spoločenstva. V decembri roku 2008 po prijatí klimaticko-energetického balíčka prijala Európska komisia rozhodnutie priamo zapojiť miestnych a regionálnych činiteľov do plnenia cieľov EÚ. Vo februári 2016 vyzvala Európska komisia a Výbor regiónov listom Maroša Šefčoviča a Markku Markkula (príloha č. 1) regióny, mestá a obce celej Európy, aby prejavili politickú vôľu v boji proti zmene klímy tým, že pristúpia k Dohovoru primátorov a starostov.

Prostredníctvom opatrení smerujúcich k zvýšeniu energetickej účinnosti a investícií do obnoviteľných zdrojov energie sa signatári Dohovoru primátorov a starostov zaväzujú znížiť objem emisií skleníkových plynov, ktoré produkujú domácnosti, na svojom území o minimálne 40 % do roku 2030. Takéto trvalo udržateľné energetické plánovanie prináša tiež rozvoj miestneho hospodárstva, vytváranie pracovných miest, zvýšenie energetickej bezpečnosti, zlepšenie kvality života, zlepšenia v poskytovaní verejných služieb.

Košický samosprávny kraj môže pristúpiť k Dohovoru ako územný koordinátor na základe dohody o partnerstve s Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie (príloha č. 2). Aktívna úloha KSK pomôže zaangažovať mestá a obce do Dohovoru s cieľom naštartovať dlhodobý a udržateľný energetický rozvoj na území regiónu. Význam energetických (klimatických) partnerstiev narastá aj vzhľadom na čo najrýchlejšie rozvinutie a zavedenie technológií s nízkymi emisiami CO₂.

K 14. 3. 2016 podporilo dohovor 6481 signatárov a 182 koordinátorov, ktorí predstavujú 206 miliónov obyvateľov EÚ. Okrem toho je členom Dohovoru 101 podporných štruktúr, ktorou na Slovensku je Únia miest a obcí Slovenska. Bolo prijatých 3847 akčných plánov udržateľného energetického rozvoja, z toho na Slovensku 4. Zo Slovenska sa stali signatármi mestá Moldava nad Bodvou, Nitra, Turčianske Teplice a Bratislava a ako koordinátori Dohovoru Prešovský a Bratislavský samosprávny kraj.

Ak sa akýkoľvek verejný orgán oficiálne zaviaže poskytovať strategické vedenie, finančnú a technickú pomoc signatárom Dohovoru, Európska komisia ho oficiálne uzná za koordinátora Dohovoru. Koordinátorom Dohovoru môžu byť: provincie, regióny, národné verejné orgány, metropolitné oblasti, zoskupenia miestnych úradov...

Záväzky koordinátora:

- propagovať medzi miestnymi samosprávami na svojom území pristúpenie k Dohovoru primátorov a starostov a poskytovať podporu a koordináciu tým samosprávam, ktoré Dohovor podpíšu;
- poskytnúť technickú a strategickú pomoc tým miestnym samosprávam, ktoré by chceli pristúpiť k Dohovoru, ale nemajú potrebné zdroje na prípravu akčného plánu udržateľného energetického rozvoja;
- poskytnúť financovanie signatárom vo forme priamej finančnej podpory (dostupné granty, dotácie, a pod.) alebo cez pracovníkov, ktorí poskytnú technickú pomoc pri príprave a implementácii Akčných plánov udržateľného energetického rozvoja;

- pomáhať pri organizovaní miestnych dní energie s cieľom zvyšovať povedomie;
- pravidelne podávať Komisii správu o dosiahnutých výsledkoch a podieľaní sa na strategickej realizácii Dohovoru.

V prípade nečinnosti alebo nedostatočného záväzku si Európska komisia vyhradzuje právo pozastaviť účasť určitého kraja alebo provincie ako koordinátora Dohovoru.

Postup pristúpenia:

- vyplniť on-line formulár na vyjadrenie záujmu;
- Zastupiteľstvo KSK schváli pristúpenie KSK k Dohovoru, schváli návrh textu Dohody o partnerstve a splnomocní predsedu KSK podpísať Dohodu o partnerstve;
- podpis dohody o partnerstve oboma stranami;
- aktualizovanie novovytvoreného on-line profilu o komplexné informácie o službách a podpore, ktoré budú signatárom poskytované.

Dostupné finančné nástroje:

ELENA - Európsky nástroj miestnej pomoci v oblasti energie

IEE - Program Inteligentná energia Európa

EEE-F - Európsky fond energetickej efektívnosti

Štrukturálne fondy

Horizont 2020

Výhody získania postavenie koordinátora Dohovoru:

- podpora a uznanie Európskej komisie;
- výrazné zviditeľnenie sa v medzinárodnom meradle, najmä propagáciou svojich aktivít na internetových stránkach Dohovoru;
- výmena skúseností s európskymi partnermi;
- vedecká a technická spätná väzba na vyvíjané nástroje a metodiky;
- účasť v špecializovaných diskusných skupinách, na workshopoch a iných platformách na výmenu skúseností;
- konsolidovanie územného rozvoja a posilnenie miestnej samosprávy